

MEMORIAŁ
General Marii Wittek

2003-04 - zimowa część

KLĄZYŃSKA Wanda AK

ps. "Wola Boze"

(1908 - 1944)

3528/WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — KĄŻYŃSKA Wanda

3528 | USK

I/1. Relacja -

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora -

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora ✓

II. Materiały uzupełniające relację ✓

III/1 – Materiały dotyczące rodziny relatora ✓

III/2 – Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 – Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945)

III/4 – Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 – inne... -

IV. Korespondencja -

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓

VI. Fotografie

(partez II)

I 13 Inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

- Notatka z inf. nt. W. Kaszyńskiej zebrany mi przez A. Kozmińskiego, rkp., 2006, k.1 s.1-2
- Notatka z inf. nt. W. Kaszyńskiej, kopia, k.1 s.3
- Karta rejestracyjna ciałonka kuby lekarskiej, 1934r., kopia, k.1 s.4
- Kwestionariusz dla pierwszego ogłoszenia zawodu leczniczych, Warszawa 1940r., kopia, k.3 s.5-7

GBL ZS tecla 2286 20. do p. 77/55
43/1

Łęczyńska Wanda nr,

w huj. wie 4. 01. 1908 r.
zam. w wic. Kaliska 17

ojciec Wincenty (lekarz)
matka Aurelia Tokarzewska.

Ślubna 1927-1933 -
Dyplom Wydz. Lekarskiego u niw. -
dyktu Warszawskiego 3. 06. 1933.

Praktyka szpitalna:

1. 4. 1932 - 1. 10. 1932 Szpital św. Ducha

1. 10. 33 - 1. 1. 1934 Zakład
Potożnicy Św. Zofii w Wroclawie

15. 1. 34 - 15. 5. 34 Szpital Ubog.,
Sp. T. w Ww. #

Zaswiadczenie o wykończeniu
praktyki lekarskiej. wydane przez
Wydz. Lek. Kon. San. i St. Brod. w Ww. z 5. 08. 1934. (specjalizacja
nie w chirurgii nosnej)

W r. 1940 podjęła pracę w
chirurgicznej ośrodkowej poradni
przeciwnastkowej

zob. nr 17. 60 Znak. 1. 1. 1940 I. 20 25 r.

Przystań Kozimińska A.

I/13/2

21105

GBL, ub. spec., u.o. dr. Maria Łysyńska.

I/3/3

w 1940. zam. Wawona, ul. Kaliska 17 m. 21.
chirurg., lat 70.

pracuje jako lekarz chirurg dr. M. Łysyńska.
i jako Inżynier Kierownik Oddziału
w Między Spec. Województwa.
(1925 r.)

GBL, ub. spec., u.o. Wandy Heleny Łysyńskiej.
m. 5. IV. 1905. w Kijowie.

od wiosny 1934 r. jako lekarz Wawona - Białostok.
spec. - chirurg } m. r. 1938.
stan - panna }

stanowisko - asystent w Klinice U. J. P. (pediatria)
(22. VIII. 1938)

zam. przy ul. Kaliskiej 17/21 (wsp. z ojcem)

w 1940 r. pracuje jako asystent powołani chirurgii
stworzył pracownię
w Wawonie Towarzystwa Medycyny Zapobiegawczej
(od 1. II. 1938 r.)

on jako lekarz miejscowy ~~stworzył pracownię~~
w Wawonie Szpitalu dla Dzieci
(do lat 1. II. 1938 r.)

l. dz. 1754 WSK-4 12/07

1429

UPRZĄDZENIA
do praktyki
27-9-12
15 września 1934

Wpisany na listę członków I/374

Izby L.W.B.

dnia 19. IX. 1934 r.

L. rej. 1429

KARTA REZERWACYJNA

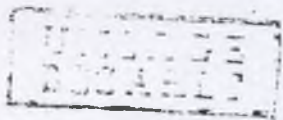
Członka Izby Lekarskiej
WARSZAWSKO-BIAŁOSTOCKIEJ

- 1) Imię i nazwisko (w/g ksiąg ludności) Helena Wanda Grzymińska
- 2) Miejsce i data urodzenia m. Kijów, dn. 5. IV. 1908 r.
- 3) Obywatelstwo polnicki
- 4) Narodowość polka
- 5) Dyplom Lekarski: (jaki, skąd i z jakiej daty, ew. nostryfikacja) Dyplom lekarski P. 262
z Uniwersytetu Warszawskiego, z dn. 30. VI. 1933 r.
- 6) Jednoročná praktyka szpitalna (szpitale i data) Szpital J. H. Bucha (oddział
Chor. wewnętrznych) od 1. IV. 32 r. do 1. X. 32 r. Szpital prof. Dr. Topići od 1. X. 32 r. do 1. I. 33 r. Szpital
Wierzb. Szpital od 1. I. 33 r. do 1. V. 33 r.
- 7) Zaświadczenie o uprawnieniu do wykonywania praktyki
 - a) stałe (władze wydające, data wydania i liczba) Komisariat Rezerwy w H. Warszawie, dn. 15. IX. 34 r.
 - b) czasowe (władze wydające, data i liczba, termin uprawnienia i powód wydania) nr 27. II. 12.
- 8) Specjalność Obecnie specjalizuję się w zakresie chirurgii kostnej.
- 9) Główne źródła dochodu Pracownicze zastępowanie na posadzi sanitarnych w szpi-
talu Włocławickim w Warszawie.
- 10) Miejsce zamieszkania: i wykonywanie praktyki lekarskiej (powiat, miejscowość, ulica Nr. domu) Warszawa, Kaliska 17 m. 21.
- 11) Data osiedlenia teraźniejszego 1. VII. 1920 r.
- 12) Poprzednie miejsce zamieszkania i czas pobytu tamże m. Kijów.
- 13) Stosunek do służby wojskowej —
- 14) Przebyte choroby uodporniające dur tężcowy i powroty, błonica, błonica.
- 15) Stan rodzinny: (imię i nazw. pan. żony, imiona dzieci i data urodzenia, czy żona lub najbliżsi członkowie rodziny są lekarzami) panna; ojciec jest lekarzem
- 16) Posiadane uprawnienia do emerytury państwowej lub społecznej —
- 17) (pożądane). Krótki życiorys oraz ewent. spis prac naukowych Urodziłam się dn. 5. IV. 1908 r. w Kijowie. Pracę interdyscyplinarną
wykonałam w Warszawie, 4. V. 1927. W tym samym roku wstąpiłam
na Wydz. Lekarski Uniwersytetu Warszawskiego, który
ukończyłam dn. 30. VI. 33 r.

Data 19. IX. 1934 r.

Podpis Grzymińska

I/3/5

Fragebogen zur erstmaligen Meldung der Heilberufe.

Kwestionariusz dla pierwszego zgłoszenia zawodów leczniczych.

Im Sinne dieser Meldung sind: Ärzte, Apotheker, Zahnärzte, Dentisten mit Berechtigung die selbständige
... umbezieht folgende Berufe: Ärzte, Apotheker, Zahnärzte, Dentisten mit Berechtigung die selbständige
... auszuüben, Zahntechniker ohne Berechtigung die selbständige Praxis auszuüben, Feldschere, Hebammen,
... pfleger, Krankenpflegerinnen, Krankenschwestern, Masseure und Masseusen, Sprechstundenhilfen, Labo-
... ren, Desinfektoren.

Fragebogen müssen gewissenhaft und sorgfältig ausgefüllt und deutlich geschrieben werden. Vor der Aus-
... sind zunächst sämtliche Fragen zu lesen.

Sanitätskammer des Distrikts: Warszawskie
Zdrowia Dystryktu:

Bezirkshauptmannschaft:

Bezirk: Warszawa-Południe
Kreis:

Art des Heilberufes: Lekarz
Spezialität des Heilberufes:

Muttername (bei Frauen auch Geburtsname):

Vorname (Rufnamen unterstreichen): Halina
Nachname:

Heimlicher Wohnort und Wohnung: Warszawa, Kaliska 17 n. 21
Ort des Wohnortes (Ull. Nr. des Hauses und der Wohnung):

Praxisstelle bezw. Arbeitsstätte: Warszawa
Ort der Ausübung des Berufs:

Praxisstelle bei selbständigen Heilberufen: Warszawa
Ort der Ausübung des Berufs:

Arbeitsstätte bei angestellten Heilberufen: Klinika Chor. Dzieci Univ. J. P.
Ort der Ausübung des Berufs:

Postanschrift: Warszawa
Ort der Anschrift:

Tag, Monat und Jahr der Geburt: 3.IV.1908r. Kijew
Tag, Monat und Jahr der Geburt:

Geburtsort: Kijów / Rosja Kreis:

Sind Sie ledig, verh., verwitwet, geschieden? niezamężna
Stand:

Wenn verheiratet, Name der Ehefrau a) ----- b) Geburtsdatum:

Name und Geburtsjahr der Kinder (die Verstorbenen in Klammern):
1. ----- 2. ----- 3. -----

Religiöses Bekenntnis: Rzymsko-Katolickie
Religiöses Bekenntnis:

Nationalität am 1. 9. 1939: Polska
Nationalität am 1. 9. 1939:

1/3/6

des Angefragten: ogłaszającego się:	Name Nazwisko	Vorname Imię	Konf. Wyznanie	Volkstum Narodowość
Vatersvater: Ojciec ojca	<u>Lążyński</u>	<u>Wincenty</u>	<u>Rzymsko-kat.</u>	<u>Polska</u>
Vatersmutter: Matka ojca	<u>Tokarzewska</u>	<u>Aurelja</u>	<u>Rzymsko-kat.</u>	<u>Polska</u>
Muttersvater: Ojciec matki	<u>Popławski</u>	<u>Gustaw</u>	<u>Rzymsko-kat.</u>	<u>Polska</u>
Muttersmutter: Matka matki	<u>Leszczyńska</u>	<u>Klementyna</u>	<u>Rzymsko-kat.</u>	<u>Polska</u>

b) seiner Ehefrau: Jego żony:	Name Nazwisko	Vorname Imię	Konf. Wyznanie	Volkstum Narodowość
Vatersvater: Ojciec ojca				
Vatersmutter: Matka ojca				
Muttersvater: Ojciec matki				
Muttersmutter: Matka matki				

2. Wann (Tag, Monat, Jahr) und wo haben Sie Ihre Prüfung abgelegt?
Kiedy (dzień, miesiąc, rok) i gdzie złożył Pan swoje egzaminy? 30.VI.1933r.
3. Genaues Datum der Berechtigungserteilung:
Dokładna data otrzymania uprawnienia dla wykonywania zawodu
4. Ort der Berechtigungserteilung: Warszawa
Miejscowość, gdzie otrzymał Pan to uprawnienie:
5. Falls Berechtigung im Ausland erworben: Haben Sie die Genehmigung zur Ausübung Ihres Heilberufes innerhalb Polens?
Jeżeli uprawnienie do wykonywania zawodu otrzymano zagranicą: Czy ma Pan zezwolenie na wykonywanie zawodu w Polsce?

Datum und Aktenzeichen des Ministeriums:
Data: i znak aktu Ministerstwa:

6. Wann und an welcher Ausbildungsanstalt haben Sie Ihren Heilberuf erlernt? 1927-1933r.
Kiedy i w jakim zakładzie kształcił się Pan w swym zawodzie: Uniwersytet Warszawski
7. Sind Sie früher im Dienst des Staates, der Länder und Gemeinden, der Wehrmacht oder in ihren Berufsorganisationen hauptamtlich tätig gewesen?
Czy był Pan przedtem w służbie państwowej, samorządowej, wojskowej, w jakich organizacjach zawodowych był Pan czynnym, lub czy pracował Pan w urzędach w swoich zawodowych organizacjach? Nie
- In welcher Eigenschaft?
W jakim charakterze:
8. Haben Sie eine besondere Prüfung abgelegt?
Czy ma Pan specjalny egzamin? Nie
9. Üben Sie Ihren Heilberuf aus?
Czy wykonuje Pan swój zawód leczniczy? tak
10. Ist Ihnen die Ausübung Ihres Heilberufes verboten?
Czy zostało Panu odebrane prawo wykonywania zawodu? nie
11. Haben Sie auf die Ausübung Ihres Heilberufes verzichtet?
Czy zrezygnował Pan z prawa wykonywania swego zawodu? nie
(Ein Verzicht ist der Gesundheitskammer Krakau schriftlich anzuzeigen).
(Rezygnację należy wnieść pisemnie do Gesundheitskammer w Krakowie).
12. Haben Sie am Weltkriege 1914—1918 teilgenommen?
Czy brał Pan udział w wojnie światowej 1914-1918? nie
In der Wehrmacht welchen Staates?
W jakiej armii? Damaliger Dientsgrad?
Ówczesny stopień wojskowy?
23. a) Haben Sie der polnischen Wehrmacht angehört?
Czy należał Pan do armii polskiej? nie

Letzter Dienstgrad in derselben? I/3/A

Ostatni stopień wojskowy w tejże?

Sind Sie Kriegsbeschädigter?

Czy jest Pan inwalidą wojennym?

Höhe der Erwerbsminderung in %:

Wysokość strat zarobkowych w %

Beziehen Sie eine Rente oder Pension?

Czy pobiera Pan rentę albo emeryturę?

5. Besitzen Sie Anerkennung für ein Sonderfach?

Czy przyznano Panu tytuł specjalisty?

nie

Welches Fach?

Jaka specjalność?

Seit wann?

Od kiedy?

26. Wann haben Sie sich zur Ausübung Ihres Heilberufes niedergelassen?

Kiedy się Pan osiedlił celem wykonywania swego zawodu?

1933r.

Besitzen Sie eine Heilanstalt?

Czy posiada Pan zakład leczniczy?

nie

wo?

gdzie

Wer ist Eigentümer der Anstalt?

Kto jest właścicielem zakładu?

27. Sind Sie nebenamtlich tätig?

Czy zajmuje Pan jeszcze inne stanowisko?

In welcher Eigenschaft?

W jakim charakterze?

28. Sind Sie bei einer Sozialversicherungsanstalt angestellt?

Czy jest Pan zatrudniony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych?

nie

Bei welcher?

W jakim?

29. Sind Sie bei einer Knappschaft angestellt?

Czy Pan jest zatrudniony w Spółce Brackiej?

nie

30. Sind Sie als Beamter angestellt?

Czy jest Pan zatrudniony jako urzędnik?

nie

Bei welcher Behörde?

W jakim urzędzie?

Dienstbezeichnung:

Stopień służbowy?

Üben Sie neben der Beamtentätigkeit noch privat Ihren Heilberuf aus?

Czy obok czynności urzędowych wykonuje Pan swój zawód prywatnie?

tak

Üben Sie Lehrtätigkeit aus?

Czy uprawia Pan działalność naukową?

tak

Welcher Art?

Jakiego rodzaju?

Prace z dziedziny chir. dzieci

31. Sind Sie hauptamtlich angestellt?

Czy posiada Pan stanowisko urzędowe?

**tak, asystent Chirurgicznej Dziecięcej Poradni Przec
gruźlicz**

In der Industrie?

W przemyśle?

oder in welcher Eigenschaft?

Albo w jakim charakterze?

32. Wenn Sie Ihren Heilberuf nicht ausüben, welche andere Tätigkeit üben Sie aus?

Jeżeli nie wykonuje Pan swego zawodu, czym się zajmuje?

WANDA ŁĄŻYŃSKA
LEKARZ

Stempel
pieczęć

Wanda Łążyńska

Unterschrift
podpis

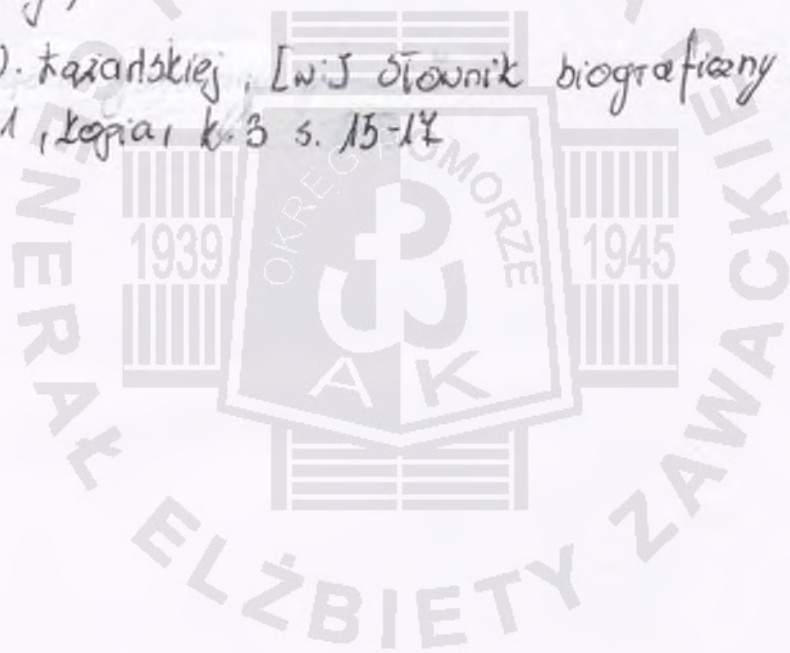
des Heilberufers.

należącego do zawodu leczniczego.

Ort Wornawa den 18. IX 1940.

II Materiały uzupełniające relację

- Wykaz zbiorowy odnazereni, 2 BOWiD, s. 88-89, 91, kopia, k. 3 s. 1-3
- Wykaz odnazereni, kopia, k. 1 s. 4-5
- Biogram W. Kazarińskiej oprac. przez M. Sulej i W. Misztel, wydruk, k. 2 s. 6-7.
- Biogram W. Kazarińskiej oprac. przez M. Sulej i W. Misztel (UZUPEŁNIOWY), wydruk, k. 3 s. 8-10
- Biogram oprac. przez E. Zawacką i D. Kramp, 2006., wydruk k. 2 s. 11-12 (2 egz)
- Biogram W. Kazarińskiej, [w:] Słownik biograficzny, J. B. Glinicki, t. I, s. 240-241, kopia, k. 3 s. 15-17

W Y K A Z Z P I O R O Z Y o d e n a o s a 4
z V Obwodu A.K. Warszawa / V i VI Rejm, -Mokotów Górny i Dolny/
sporsadzony przez Sekcję Historyczno-Weryfikacyjną b.pułku A.K.
"Baszta" na podstawie odpisów złożonych w okresie powstania i
poprzednio wniosków, a obejmujący oddziały:

- Pułk A.K. "Baszta" - bataliony I, II, III, komp. łączn., d-ctwo,
- Batalion WOP, część batalionu "Ryś", Grupa "Granat", Szwadron
- Szwadronów, oddziały batalionu "Oasa", razem 9 list, łącznie

47 stron.

Wykazy powyższe obejmują odsnaczenia za okres okupacji i Powstania
Warszawskiego, listy podpisane przez: ppłk. Daniela - Kamińskiego 89.,
d-oc pułku AK "Baszta", k-dta VI Rejmu, do 22.VIII.44 p.o.k-dta V Obw.,
ppłk. Karola J. Rokickiego, od 22.VIII.44 k-dta V Obwodu, ppłk. Wali-
górz A.R. Urochelskiego, k-dta V Rejmu, d-ów batalionu I i II pułku
"Baszta" - mjr "Bursa" - E. Ladenbergera, mjr. "Redę" - Obszarskiego W., Orsa
poszczególne d-ów komp. lub ich z-ców.

Według posiadanych przez Sekcję Historyczną b.pułku AK "Baszta"
danych, odsnaczenia te zostały objęte rozkazem K-dy Głównej A.K.
Nr. 512/BP z dnia 2.I.1944 r. Możliwe jest, że część odsnaczeń ob-
jęta jest poprzednimi rozkazami.

Część odsnaczeń Rejmu V i D-ctwa V Obwodu nie została objęta
powyższymi wykazami, na skutek braku materiałów z niektórych podod-
działów.

Wykazy powyższe nie obejmują odsnaczeń podmiotów:

za zgodność: *Mieczysław Juchniewicz*
Mieczysław Juchniewicz

Sekretarz Zars. Oddz. SBOWiW W-wa Mokotów,
Przewodniczący Sekcji Historyczno-Weryfikacyjnej b.pułku
AK "Baszta".

Do: K. J. 231

K. J. 1754 / WSK-412/07

189

O b w ó d V
Mokotów - Rejon V i VI
Pułk "Baszta"
/Sztab i Służby/

Lista Szt.

No.	Pseudonim	Nazwisko i imię	Stopień	Funkcja	
I. KRYWY - WIRIUTY MILITARI.					
1	sp.	Lubański	Majorsrak	kpt.	d-ca beonu "I"
2	sp.	Jeżycki	Olsobowski Lech	rtm.	d-ca dyonu
3			"sp."Załyńska Maria	dr med.	ord. Spitt. Kiz.
4		Deniel	Kozłowski Stanisław	ppłk.	d-ca pułku
5		Bursa	Zadenberger Eugenius	major	d-ca beonu "B"
6		Zryw	Saternaj Kasimierz	major	szef sztabu
7		Wiesław	Jankowski Tadeusz	ppor.	lekarz pułku
8		Góral	Tyszkiewicz Aleksander	por.	d-ca szefadroma
9		Janusz	Olasowski Janusz	kpt.	d-ca beonu "Omas"
10		Gustaw	Chyżowski Andrzej	por.	d-ca komp.
11		Gerda	Oseykowski Andrzej	rtm.	d-ca beonu "Byd"
II. KRYWY WŁADZENICH DO KAR. ILSZY					
12		Adrianus	Wrasek Zbigniew	por.	ofic. wyw.
20		Stanko	Koflacs Stanisław	ppor.	adut. pułku
3			ka. Bieja Jan		kapelan pułku
4		Rubus	Niciejewski Tadeusz	st. sier.	d-ca pocztu
5		Marysia			żacz. kanałowa
6		Ewa			żacz. kanałowa
7			Reayński Jan	dr med.	chirurg
8			Lomaniecka Maria	dr med.	lekarz szpit.
9		Cesceki		mgr farm.	sanit. szpitala
10		Witthal	Smirnow	ppor.	d-ca pułku
11			Brodzias	por.	d-ca komp. szp.
12		Urosula			żacz. szpitala
13		Dorjan	Bawidziński Jerzy	ppor.	d-ca eskomp. żacz.

18

IPB 3 91

-43 4

Paszdonia Mennisko i in'se stopien Cunkaja

12 Tadek -- Luczej Tadeusz

154 Bogda --

168 Lucjan -- Hoffman Stawinski Jerzy

170 Majster -- Hoffman

180 Krystof -- Markowski Jan

VI. BIASNY KRZYŻ ZANJUR I MIAOSANA

14 Dmiedzio -- Imsecki Jerzy

24 Tosia -- Koyr Barbara

34 Marysia --

44 sp. Witas --

54 Konstanty -- Langemann

64 Leon -- Lange Leon

74 sp. Julek --

84 Kalina --

94 "Cesary" --

senit. Bepitj

żacniczka

major ppor. d-oa komp.żaczn.

major d-oa baonu "I"

ppor. d-oa plut K.śapj

kapit. żacznik

żaczniczka

żaczniczka

plut mont.Odda.Mot

kierowca

kapral

kapral

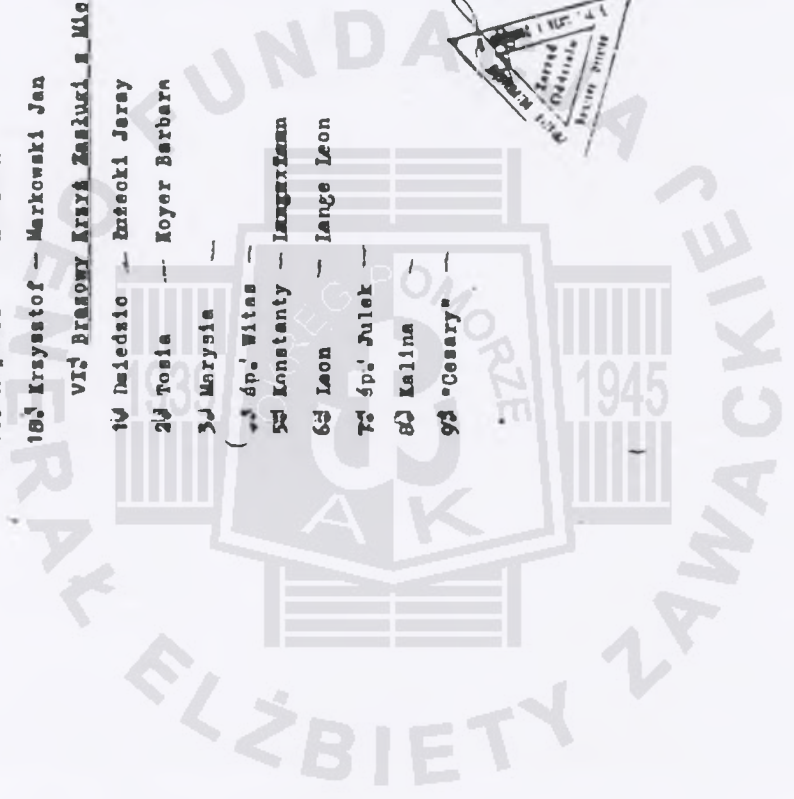
stż marny

motocyklic

żaczniczka i senit

stż

zgodnie z projektem
Mikulas Juelw.s.4

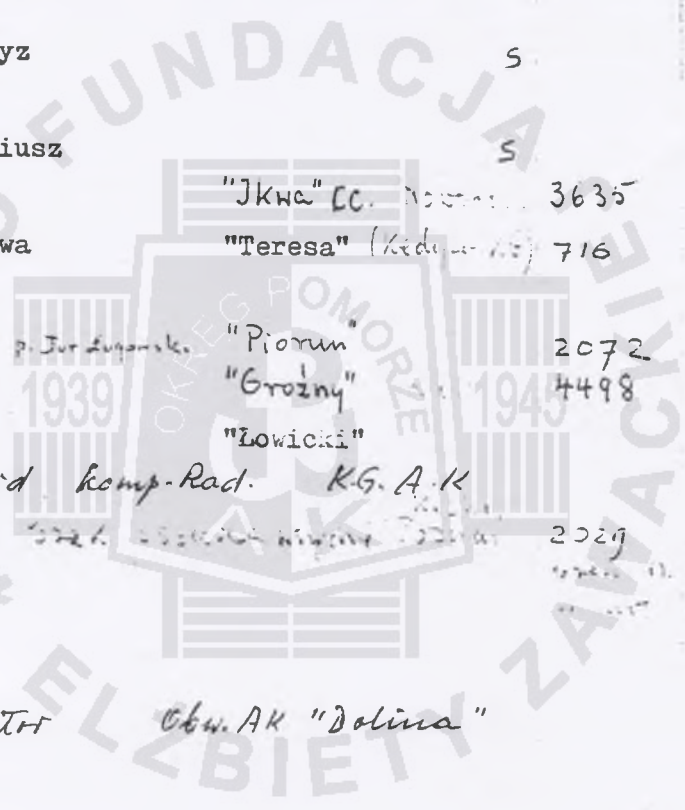

20

II/4

L. 1 / 1.

Stop. Wojsk	Nazwisko - Imie	Pseudonim			Nr. Krzyża.
Pracownik	Ładkowski Edward	"Kulawy"			12508.
Por. śp.	Łagoda Hieronim Leszek Antoni	"Lak" CC (3...)	3945	20.6.67	13417
Pracownik	Łakiński Zbigniew		25 882	13.7.61	12403.
Ppor. lotn.	Łakomy Albin	"Tworknik" CC. Lublin	4986	24.4.70	213550 (współ)
Pr. Medyc. ^{kat.}	Łążyńska Maria (ps. wq.p. "Mina")	"Boza Wola" "Mina"	2036	23.6.64	12802.
Pracownik	Lopatecki Edward		5		11498.
Pracownik	Lopianowski Narcyz		5		11499.
Pracownik	Łoskoczyński Juliusz		5		11753
Por.	Łoś Ezechiel	"JKWA" CC. Nowy...	3635	2.XII.66	13333
Podpor.	Łowicka Władysława	"Teresa" (Ked...)	716	7.10.60	12688.
Pracownik	Ługowski Jur	p. Jur Ługowski "Pionun"	2072	27.6.64	12844
Por.	Łukasik Maciej	"Groźny"	4498	12.3.69	13507
Anton.	Łukawski Bogdan	"Łowicki"			12031
Pracownik	ŁUKASIK Edward	komp. Rad. K.G. A.K.			13882
Pracownik	Łukowicz Stefan		2029	20.6.64	12503
					2 listy I
					12803
					12803
					12883
	kpt. ŁUKASIK Wiktor	Obw. AK "Dolina"			

l. dz. 1751 / WSK-412 / 07

na jej imię odwołanie się
do książki amokranij dla r. nowar (Amokranij)

MS

VI 2007

II/6

4302

MS/39

ŁĄŻYŃSKA

+
Wanda Helena ŁĄŻYŃSKA

(1908 - 1944)

pr. Wola Biora

Urodziła się 5 kwietnia 1908r. w Kijowie.

Córka Mariana Łążyńskiego, dr. medycyny, chirurga i Heleny z Popławskich.

Była najmłodszą z trzech córek dr. Łążyńskiego (starsze siostry – Janina i Zofia).

W latach 1920-1927 ukończyła gimnazjum w Warszawie.

W latach 1927-1933 studiowała na Wydziale Lekarskim UW. Dyplom otrzymała 30.06.1933r.

W czasie studiów odbyła praktykę na oddziale chorób wewnętrznych Szpitala Św. Ducha (w 1932r.). Tuż po studiach odbyła praktyki w Zakładzie Położniczym Św. Zofii, a następnie w Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej (od 10.1933r. do 06.1934r.).

Od 09.1934r. do 08.1938r. pracowała jako asystent na chirurgii Kliniki Pediatricznej UW. Od 02.1938r. pracowała także w Dziecięcej Poradni Przeciwgruźliczej Warszawskiego Towarzystwa Medycyny Zapobiegawczej.

Do wybuchu wojny publikowała w czasopismach lekarskich z dziedziny chirurgii dziecięcej w której się specjalizowała.

W końcu sierpnia 1939r. z chwilą zmobilizowania większości lekarzy objęła kierownictwo oddziału chirurgicznego Kliniki Pediatricznej na Litewskiej.

W 1940r. wraz z Karolą Uniechowską podjęły nieudaną próbę dotarcia do Terespolu, gdzie przebywał dr Jan Kossakowski (obydwie przed wojną były jego asystentkami w klinice na Litewskiej). Uniechowska została zatrzymana i osadzona w więzieniu NKWD w Łucku skąd zesłano ją do Kazachstanu. W 1941r. trafiła do Armii

w jakim celu
nie osiągnęły

Polskiej.) Natomiast Łążyńska wróciła do Warszawy i dalej pracowała w klinice na Litewskiej. *(wówczas przy ul. Litewskiej, kawa...)*

W Powstaniu Warszawskim uczestniczyła jako lekarz i ordynator w Szpitalu SS. Elżbietanek przy ul. Goszczyńskiego na terenie Obwodu Mokotów AK i Pułku „Baszta”. Używała pseudonimu „Boża Wola”. *206 Barbara „Pawłowa”*

Poległa 29.08.1944r. W dniu tym, nie mogąc odnaleźć komendanta szpitala, sama przeprowadziła ewakuację ciężko rannych z sal do piwnic szpitalnych. Przy przenoszeniu ostatniego rannego w szpital trafiły trzy pociski z dział kolejowych. Od pocisków tych zginęła nie tylko dr Łążyńska i towarzyszące jej sanitariuszki, lecz także kilkunastu rannych zniesionych do piwnicy.

Świadkiem śmierci dr Łążyńskiej był ks. Jan Zieja, który współpracował z nią w dniach powstania i po latach poświęcił jej wspomnienie. Pisał: *„W mojej pamięci jest ona jedną z najpiękniejszych postaci tych dni sierpniowych w Warszawie 1944 roku. Niemordowana w usługiwaniu rannym, zawsze pogodna i uśmiechnięta, chodząca po izbach szpitalnych jak po swym królestwie, słońce dobroci, w ostatnich dniach swego życia skupiona w chęci spełnienia woli Bożej, w jakiegokolwiek by przyszła do niej postaci. I na pseudonim swój, składając przysięgę żołnierską, obrała sobie „Wolę Bożą”. Zginęła w czasie pełnienia służby miłosierdzia. Jest mi ona symbolem najczystszej linii życia spełnienia „Bożej Woli”.*

Rozkazem KG AK Nr 512/BP z dnia 2 października 1944r. została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Virtuti Militari V klasy (nr k. 12802).

Źródła:

GBL, ao. dr. Mariana Łążyńskiego; ao. Wandy Heleny Łążyńskiej.

DW UdsKiOR, Armia Krajowa. Dokumenty, t. 19, Wykaz zbiorczy odznaczeń z V Obwodu AK Warszawa, s.89; Spis Kawalerów Orderu Wojennego Virtuti Militari nadanego w czasie II wojny światowej 1939-1945, MSWojsk.(Londyn) 1988, cz.1, s.96.

Łążyński M., Sto lat bez mała. Wspomnienia lekarza z lat 1869-1956, Warszawa 1961, s.71,96,103,283-287.

Pruszyńska A., Pomocnicza Służba Kobiet w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Karola Uniechowska (1904-1955), Biuletyn GBL 1998, nr 360, s.95.

MS 39

PK WWA

Helena Wanda ŁĄŻYŃSKA

Urodziła się 20 kwietnia 1908 r. w Kijowie jako córka Mariana Sobiesława i Heleny z Popławskich. Została ochrzczona w kijowskim kościele pw. św. Aleksandra.

Jej ojciec był doktorem medycyny – chirurgiem.

Miała dwie starsze siostry – Janine i Zofie.

W 1918 r. wstąpiła do pierwszej klasy Szkoły Żeńskiej Zrzeszenia Rodziców i Nauczycieli w Kijowie. W maju 1919 r. otrzymała promocję do drugiej klasy po czym wyjechała z rodzicami na wieś na Podole. W 1920 r. przedostali się do Warszawy, gdzie w latach 20-tych mieszkali przy ul. Kaliskiej 17 m. 21. W dniu 1 września 1920 r. wstąpiła do drugiej klasy Gimnazjum Żeńskiego (humanistycznego) Haliny Gepnerówny przy ul. Moniuszki 8. W maju 1927 r. złożyła egzamin dojrzałości uzyskując oceny bardzo dobre z religii, języka niemieckiego i historii, a ocenę dobrą z języka polskiego. Miała także ocenę roczną bardzo dobrą z fizyki z chemia.

W październiku 1927 rozpoczęła studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. Na egzaminach z poszczególnych działów medycyny, które składała w większości wiosną 1933 r. otrzymywała na ogół oceny dostateczne. Jedynie z biologii i filozofii otrzymała oceny celujące, a z ginekologii i położnictwa, z pediatrii, z psychiatrii i z dermatologii oceny dobre. Dyplom lekarski otrzymała 30 czerwca 1933 r.

W czasie studiów w 1932 r. odbyła praktykę na oddziale chorób wewnętrznych Szpitala Św. Ducha, a tuż po studiach praktyki w Zakładzie Położniczym Św. Zofii, następnie w Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej (od października 1933 r. do czerwca 1934 r.).

W dniu 19 września 1934 r. została zarejestrowana w Izbie Lekarskiej Warszawsko-Białostockiej.

Od 1 sierpnia 1935 r. do 31 sierpnia 1938 r. pracowała jako asystent na chirurgii Kliniki Pediatricznej Uniwersytetu Warszawskiego przy ul. Kopernika 43. Od lutego 1938 r. pracowała także w Dziecięcej Poradni Przeciwgruźliczej Warszawskiego Towarzystwa Medycyny Zapobiegawczej.

Do wybuchu wojny publikowała w czasopismach lekarskich z dziedziny chirurgii dziecięcej w której się specjalizowała.

W końcu sierpnia 1939 r. z chwilą zmobilizowania większości lekarzy - mężczyzn objęła kierownictwo oddziału chirurgicznego Kliniki Pediatricznej na Litewskiej.

Po studiach mieszkała samodzielnie przy ul. Złotej 56a m. 37.

W 1940 r. wraz z Karolą Uniechowską podjęły nieudaną próbę dotarcia do Terespoła, gdzie przebywał dr Jan Kossakowski (obydwie przed wojną były jego asystentkami w klinice na Litewskiej). Uniechowska została zatrzymana i osadzona w więzieniu NKWD w Łucku skąd zesłano ją do Kazachstanu. W 1941 r. trafiła do Armii Polskiej. Natomiast Łążyńska wróciła do Warszawy i dalej pracowała w klinice na Litewskiej.

W Powstaniu Warszawskim uczestniczyła jako lekarz i ordynator w Szpitalu SS. Elżbietanek przy ul. Goszczyńskiego na terenie Obwodu Mokotów AK i Pułku „Baszta”. Używała pseudonimu „Boża Wola”.

Poległa 29 sierpnia 1944 r. W dniu tym, nie mogąc odnaleźć komendanta szpitala, sama przeprowadziła ewakuację ciężko rannych z sal do piwnic szpitalnych. Przy przenoszeniu ostatniego rannego w szpital trafiły trzy pociski z dział kolejowych. Od pocisków tych zginęła nie tylko dr Łążyńska i towarzyszące jej sanitariuszki, lecz także kilkunastu rannych zniesionych do piwnicy.

Świadkiem śmierci dr Łążyńskiej był ks. Jan Zieja, który współpracował z nią w dniach powstania i po latach poświęcił jej wspomnienie. Pisał: *„W mojej pamięci jest ona jedną z najpiękniejszych postaci tych dni sierpniowych w Warszawie 1944 roku. Niemordowana w usługiwaniu rannym, zawsze pogodna i uśmiechnięta, chodząca po izbach szpitalnych jak po swym królestwie, słońce dobroci, w ostatnich dniach swego życia skupiona w chęci spełnienia woli Bożej, w jakiegokolwiek by przyszła do niej postaci. I na pseudonim swój, składając przysięgę żołnierską, obrala sobie „Wolę Bożą”. Zginęła w*

czasie pełnienia służby miłosierdzia. Jest mi ona symbolem najczystszej linii życia spełnienia „Bożej Woli”.

Rozkazem KG AK Nr 512/BP z dnia 2 października 1944 r. została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Virtuti Militari V klasy (nr k. 12802).

Źródła:

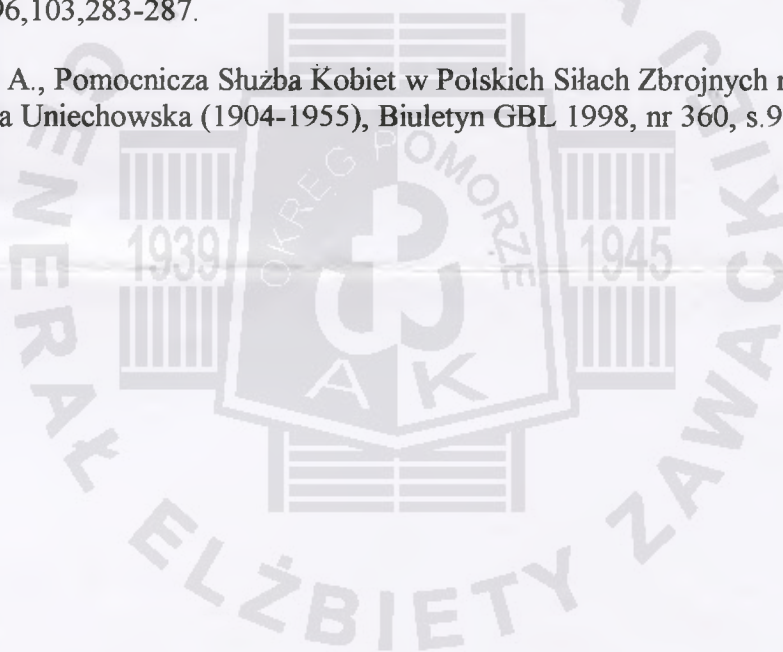
AUW, aps syg. 25080 WL/RP (Łążyńska Helena).

GBL, ao. dr. Mariana Łążyńskiego; ao. Wandy Heleny Łążyńskiej.

DW UdsKiOR, Armia Krajowa. Dokumenty odznaczeniowo-awansowe, t. 19, s.89; Spis V M Londyn, s.96.

Łążyński M., Sto lat bez mała. Wspomnienia lekarza z lat 1869-1956, Warszawa 1961, s.71,96,103,283-287.

Pruszyńska A., Pomocnicza Służba Kobiet w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Karola Uniechowska (1904-1955), Biuletyn GBL 1998, nr 360, s.95.

Biogram oprac. przez E2 i D.W. do 23 VIII 05 II tomu I/M
„Stowmike VM kobiet” z uwagami prof. T. Friedel

ŁĄŻYŃSKA Wanda Helena (1908-1944), lekarka, czynna w Służbie Zdrowia Obwodu AK Mokotów, w Powstaniu jako „Wola Boża” lekarz i ordynator w Szpitalu ss. Elżbietanek Obwód Mokotów AK i Pułku „Baszta”

Wanda Helena Łążyńska urodziła się 5 IV 1908 w Kijowie w rodzinie lekarza Mariana Łążyńskiego i Heleny z d. Popławska. Miała dwie starsze siostry Janinę i Zofię. W 1918 wstąpiła do Szkoły Żeńskiej Zrzeszenia Rodziców i Nauczycieli w Kijowie. W 1920 rodzina przeniósła się do Warszawy i tam w 1927 Wanda ukończyła humanistyczne Gimnazjum Żeńskie Haliny Gepnerówny. W 1933 ukończyła studia na Wydziale Lekarskim UW, odbywszy praktykę na oddziale chorób wewnętrznych Szpitala Św. Ducha. Po studiach odbyła 9miesięczne praktyki w Zakładzie Położniczym Św. Zofii, potem w Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej. W latach 1934-1938 pracowała jako asystent na oddziale chirurgicznym Kliniki Pediatricznej UW, a od 1938 dodatkowo w Dziecięcej Poradni Przeciwgruźliczej Warszawskiego Towarzystwa Medycyny Zapobiegawczej. Do wybuchu wojny publikowała w czasopismach lekarskich artykuły z dziedziny chirurgii dziecięcej. V Friedman

Po wybuchu wojny i zmobilizowaniu większości lekarzy-mężczyzn objęła kierownictwo oddziału chirurgicznego Kliniki Pediatricznej w Warszawie przy ul. Litewskiej. W 1940 podjęła nieudaną próbę dotarcia do Terespoła, gdzie przebywał dr J. Kossakowski, którego asystentką była w klinice na Litewskiej. Po powrocie do Warszawy nadal pracując w tej klinice, była czynna w Służbie Zdrowia Obwodu AK Mokotów udzielając pomocy ludziom z podziemia. Prowadziła tajne nauczanie wraz z ćwiczeniami dla studentów Wydziału Lekarskiego tajnego UW. W 1943 kierowała Poradnią Gruźlicy Kostno-Stawowej. V H Ia

W Powstaniu Warszawskim uczestniczyła pod ps. „Boża Wola” jako lekarz Pułku „Baszta”, będąc ordynatorem w zdobytym Szpitalu ss. Elżbietanek przy ul. Goszczyńskiego na terenie Obwodu Mokotów AK. Poległa 29 VIII 1944 w zbombardowanym pociskami kolejowymi budynku podczas przenoszenia rannych z sal do prowizorycznego schronu w piwnicach (wraz z nią zginęły towarzyszące jej sanitariuszki i kilkunastu rannych zniesionych do piwnicy). Została pochowana we wspólnym grobie na terenie szpitala. Świadkiem śmierci dr Łążyńskiej był ks. Jan Zieja, który współpracował z nią w dniach powstania i po latach poświęcił jej wspomnienie. Pisał: „*W mojej pamięci jest ona jedną z najpiękniejszych postaci tych dni sierpniowych w Warszawie 1944 roku. Niemordowana w usługiwaniu rannym, zawsze pogodna i uśmiechnięta, chodząca po izbach szpitalnych jak po swym królestwie, słońce dobroci, w ostatnich dniach swego życia skupiona w chęci spełnienia woli Bożej, w*

jakiegokolwiek by przyszła do niej postaci. I na pseudonim swój, składając przysięgę żołnierską, obrała sobie „Wolę Bożą”. Zginęła w czasie pełnienia służby miłosierdzia. Jest mi ona symbolem najczystszej linii życia spełnienia „Bożej Woli”. Jej imię nosi dziecięca biblioteka w Klinice pediatrycznej AM w Warszawie.

1 P 6

Kpt. Wanda Łążyńska Rozkazem KG AK Nr 512/BP z 2 X 1944 została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Nadanie zostało zweryfikowane przez Kapitułę Londyńską z nr. Krzyża 12802.

Ojciec Wandy, Marian Łążyński (1869-?), chirurg, w czasie I wojny starszy ordynator szpitala wojskowego w rosyjskiej armii, mjr WP, w czasie II wojny pracownik Ambulatorium PCK w Warszawie. Siostra Janina zam. Rakowska (1899-1945), lekarz, członek PWK, żołnierz AK Kraków, zginęła od bomby zapalającej w dzień wyzwolenia Krakowa. Wanda być może była żoną Mariana, lekarza, z którym mieszkała razem w 1943.

APAK, T. 3528/WSK; GBL, ao. dr. Łążyńskiego M.; ao. Łążyńskiej W. H.; AUW, ap. sygn. 25080 WL/RP (Łążyńska H.); DW UdsKiOR, Armia Krajowa. Dokumenty odznaczeniowo-awansowe, t. 19, Wykaz zbiorczy odznaczeń z V Obwodu AK Warszawa, s.89; Spis VM Londyn, cz.1, s. 96.

Bartelski L., *Mokotów 1944*, Warszawa 1972, s. 309, 455, 457, 648; Bayer S., *Służba Zdrowia Warszawy w walce z okupantem 1939-1945*, Warszawa 1985, s. 145, 156; Borkiewicz, *Powstanie...*, s. 437; *By nie odeszły...*, s. 275; Gliński J. B., *Słownik biograficzny lekarzy i farmaceutów ofiar II wojny światowej*, t. 1 Wrocław 1997, s. 240 (tamże dodatkowa bibliografia); Łążyński M., *Sto lat bez mała. Wspomnienia lekarza z lat 1869-1956*, Warszawa 1961, s.71,96,103,283-287; Podlewski, *Wolność...*, s. 344; Pruszyńska A., *Pomocnicza Służba Kobiet w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Karola Uniechowska (1904-1955)*, Biuletyn GBL 1998, nr 360, s.95; *Sl. Uczestniczek...*, s. 247; Urbanek B., *Pielęgniarki i sanitariuszki*, Warszawa 1988, s. 411; Wesołowski, *Order VM...*, s. 579, 723; Wiśniewska M., Sikorska M., *Szpitala powstańcze Warszawy*, Warszawa 1991, s. 190, 193

ŁOJEWSKA Jadwiga zob. STEMPNIEWICZ Jadwiga

ŁĄŻYŃSKA Wanda Helena (1908-1944), lekarka, ps. „Wola Boża”, w Powstaniu jako lekarz i ordynator w Szpitalu ss. Elżbietanek Obwód Mokotów AK i Pułku „Baszta”

Wanda Helena Łążyńska urodziła się 5 IV 1908 w Kijowie w rodzinie lekarza Mariana Łążyńskiego i Heleny z d. Popławska. Miała dwie starsze siostry Janinę i Zofię. W 1918 wstąpiła do Szkoły Żeńskiej Zrzeszenia Rodziców i Nauczycieli w Kijowie. W 1920 rodzina przeniosła się do Warszawy i tam w 1927 Wanda ukończyła humanistyczne Gimnazjum Żeńskie Haliny Gepnerówny. W 1933 ukończyła studia na Wydziale Lekarskim UW, odbywszy praktykę na oddziale chorób wewnętrznych Szpitala Św. Ducha. Po studiach odbyła 9 miesięczne praktyki w Zakładzie Położniczym Św. Zofii, potem w Szpitalu Ubezpieczalni Społecznej. W latach 1934-1938 pracowała jako asystent na oddziale chirurgicznym Kliniki Pediatricznej UW, a od 1938 dodatkowo w Dziecięcej Poradni Przeciwgruźliczej Warszawskiego Towarzystwa Medycyny Zapobiegawczej. Do wybuchu wojny publikowała w czasopismach lekarskich artykuły z dziedziny chirurgii dziecięcej.

Z ^{po}wybuchu wojny i zmobilizowaniu większości lekarzy-mężczyzn objęła kierownictwo oddziału chirurgicznego Kliniki Pediatricznej na ul. Litewskiej. W 1940 podjęła nieudaną próbę dotarcia do Terespoła, gdzie przebywał dr J. Kossakowski, którego asystentką była w klinice na Litewskiej. Po powrocie do Warszawy nadal pracowała w klinice na Litewskiej. ²Udzielała pomocy ludziom z podziemia działając z ramienia Służby Zdrowia Obwodu AK Mokotów. Prowadziła tajne nauczanie wraz z ćwiczeniami dla studentów Wydziału Lekarskiego tajnego UW. W 1943 kierowała Poradnią dla Gruźlicy Kostno-Stawowej.

W Powstaniu Warszawskim uczestniczyła pod ps. „Boża Wola” jako lekarz Pułku „Baszta”, będąc ordynatorem w zdobytym Szpitalu ss. Elżbietanek przy ul. Goszczyńskiego na terenie Obwodu Mokotów AK. Poległa 29 VIII 1944 w zbombardowanym pociskami kolejowymi budynku podczas przenoszenia rannych z sal do prowizorycznego schronu w piwnicach (wraz z nią zginęły towarzyszące jej sanitariuszki i kilkunastu rannych zniesionych do piwnicy). Została pochowana we wspólnym grobie na terenie szpitala. Świadkiem śmierci dr Łążyńskiej był ks. Jan Zieja, który współpracował z nią w dniach powstania i po latach poświęcił jej wspomnienie. Pisał: *„W mojej pamięci jest ona jedną z najpiękniejszych postaci tych dni sierpniowych w Warszawie 1944 roku. Niemordowana w usługiwaniu rannym, zawsze pogodna i uśmiechnięta, chodząca po izbach szpitalnych jak po swym królestwie, słońce dobroci, w ostatnich dniach swego życia skupiona w chęci spełnienia woli Bożej, w*

jakiegokolwiek by przyszła do niej postaci. I na pseudonim swój, składając przysięgę żołnierską, obrwała sobie „Wolę Bożą”. Zginęła w czasie pełnienia służby miłosierdzia. Jest mi ona symbolem najczystszej linii życia spełnienia „Bożej Woli”. Jej imię nosi dziecięca biblioteka w Klinice pediatrycznej AM w Warszawie.

Kpt. Wanda Łążyńska Rozkazem KG AK Nr 512/BP z 2 X 1944 została pośmiertnie odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari. Nadanie zostało zweryfikowane przez Kapitułę Londyńską z nr. Krzyża 12802.

Ojciec Wandy, Marian Łążyński (1869-?), chirurg, w czasie I wojny starszy ordynator szpitala wojskowego w rosyjskiej armii, mjr WP, w czasie II wojny pracownik Ambulatorium PCK w Warszawie. Siostra Janina zam. Rakowska (1899-1945), lekarz, członek PWK, żołnierz AK Kraków, zginęła od bomby zapalającej w dzień wyzwolenia Krakowa. Wanda być może była żoną Mariana, lekarza, z którym mieszkała razem w 1943.

APAK, T. 3528/WSK; GBL, ao. dr. Łążyńskiego M.; ao. Łążyńskiej W. H.; A UW, ap. sygn. 25080 WL/RP (Łążyńska H.); DW UdsKiOR, Armia Krajowa. Dokumenty odznaczeniowo-awansowe, t. 19, Wykaz zbiorczy odznaczeń z V Obwodu AK Warszawa, s.89; Spis VM Londyn, cz.1, s. 96.

Bartelski L., *Mokotów 1944*, Warszawa 1972, s. 309, 455, 457, 648; Bayer S., *Służba Zdrowia Warszawy w walce z okupantem 1939-1945*, Warszawa 1985, s. 145, 156; Borkiewicz, *Powstanie...*, s. 437; *By nie odeszły...*, s. 275; Gliński J. B., *Słownik biograficzny lekarzy i farmaceutów ofiar II wojny światowej*, t. 1 Wrocław 1997, s. 240 (tamże dodatkowa bibliografia); Łążyński M., *Sto lat bez mała. Wspomnienia lekarza z lat 1869-1956*, Warszawa 1961, s.71,96,103,283-287; Podlewski, *Wolność...*, s. 344; Pruszyńska A., *Pomocnicza Służba Kobiet w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie. Karola Uniechowska (1904-1955)*, Biuletyn GBL 1998, nr 360, s.95; *Sł. Uczestniczek...*, s. 247; Urbanek B., *Pielęgniarki i sanitariuszki*, Warszawa 1988, s. 411; Wesołowski, *Order VM...*, s. 579, 723; Wiśniewska M., Sikorska M., *Szpital powstańcze Warszawy*, Warszawa 1991, s. 190, 193

ŁAŻYŃSKA HELENA WANDA (1908 – 1944), lekarz chirurg dziecięcy, kpt. AK, ps. „Boża Wola”, ur. 5 IV w Kijowie. Córka Mariana, lekarza, i Heleny z d. Popławskiej.

W 1920 powróciła z rodzicami do Polski. Uczęszczała do Gim. A. Gepnerówny w Warszawie, gdzie w 1927 otrzymała świadectwo dojrzałości. Studiowała na Wydz. Lek. UW, gdzie w 1933 uzyskała dyplom. Po odbyciu rocznego stażu w Szpit. Ubezp. Społ. rozpoczęła pracę w Szpit. dla Dzieci przy ul. Kopernika w Warszawie. Na własną prośbę rozpoczęła pracę na stanowisku instrumentariuszki na sali operacyjnej, jednocześnie pilnie się dokształcała w zakresie chirurgii. Zapoznawała się z pediatrią i chirurgią. Po roku otrzymała etat miejscowego lek. oddz. chirurgicznego. Jednocześnie pracowała w Przychodni Chir., szczególnie interesowała się gruźlicą kostno-stawową. Odwiedzała pacjentów w mieszkaniu wiedząc, że mali pacjenci potrzebują odpowiedniej pomocy i opie-

II/15

kompletne 4 strachelski ze 21 IV 2005

II/K

241

ki również w domu. Często organizowała tam właściwą opiekę, zakładała prowizoryczne urządzenia wyciągowe, organizowała wynoszenie dzieci w opatrunkach gipsowych na powietrze. Wciągała do tej pracy pielęgniarki. W ten sposób powstał zaczątek poradni dla osób chorych na gruźlicę kostną na tym terenie. Roztaczała coraz szerszą opiekę nie tylko lekarską nad swymi małymi pacjentami, niejedno dziecko skierowała na kurację klimatyczną do podwarszawskich miejscowości. W 1935 pogłębiała swoje wiadomości w sanat. w Leyzin i Berc. W 1937 została as. na Oddz. Chir.-Ortoped. Klin. Pediatrycznej oraz kierownikiem Poradni dla Gruźlicy Kostno-Stawowej przy tejże Klin. w Warszawie. Po wybuchu II wojny światowej objęła kierownictwo Oddz. Chir. Klin. Dziecięcej. W czasie oblężenia stolicy bez przerwy obsługiwała obie powierzone jej placówki. Wolne chwile spędzała w Szpit. Ujazdowskim na Oddz. Chir., gdzie również brakowało lekarzy. Po kampanii wrześniowej udzielała pomocy ludziom z podziemia, prowadziła tajne nauczanie wraz z ćwiczeniami ze studentami Wydz. Lek. tajnego UW. W konspiracji podporządkowana była Szefostwu Służby Zdrowia Obwodu AK Mokotów. W 1943 kierowała Poradnią dla Gruźlicy Kostno-Stawowej przy ul. Karowej. 1 VIII 1944 była po raz ostatni w swej Klinice, przeniesionej do gmachu Szpit. im Bersanów i Baumanów przy ul. Śliskiej. W Powstaniu Warszawskim pełniła służbę w szpit. powstańczym zorganizowanym w gmachu Szpit. SS Elżbietanek przy ul. Goszczyńskiego. Zginęła 19 VIII 1944 w zbombardowanym pociskami kolejowymi budynku podczas przenoszenia rannych z sal do prowizorycznego schronu w piwnicach. Pochowana we wspólnym grobie na terenie Szpitala. Postumie odznaczona Krzyżem Wirtuti Militari. Jej imię nosi dziecięca biblioteka w Klin. Pediatrycznej AM w Warszawie przy ul. Litewskiej 16. Ks. Zieja tak ją wspomniał w liście do jej matki „W mojej pamięci jest ona jedną z najpiękniejszych postaci tych dni sierpniowych w Warszawie 1944. Niezrównana w posługiwaniu rannym, zawsze pogodna i uśmiechnięta, chodząca po izbach szpitalnych jak po swym królestwie, słońce dobroci, w ostatnich dniach swego życia skopiona w chęci spełnienia Woli Bożej, w jakiej-

Łężyńska Helena Wanda
Słownik biograficzny
lekarmy i farmaceutów
ofiar II wojny światowej.
J. B. Gliniński, t. 1
str. 240

Łężyńska

kolwiek przyszła do Niej postaci. I za pseudonim swój składając przysięgę żołnierską obrała sobie: „Bożą Wolę”. Zginęła w czasie pełnienia służby miłosierdzia. Jest mi Ona symbolem najczystszej linii życia spełnienia Bożej Woli”. Rodziny nie założyła (być może była żoną Mariana, lek., z którym mieszkała razem w 1943). Siostry: Janina, zam. Rakowska (zob.), lekarz ur. 1899, zm. 1945, zginęła od bomby zapalającej w dniu wyzwolenia Krakowa (17 I 1945), oraz Zofia.

Źródła: Roczn. Lek., Warszawa, MOS 1936, rubr. 1306; ibidem, 1938, rubr. 713; USL, Warszawa, MOS 1939, 135(lek.); Kossakowski J.: Wspomnienie pośmiertne. Ped. Pol. 1948, 1, s. 139–141 (fot.); Bayer S.: Służba Zdrowia Warszawy w walce z okupantem 1939–1945. MON 1985, s. 145, 156; Słownik uczestniczek walk o niepodległość Polski 1939–1945. Warszawa. PIW 1988, s. 247; Wiśniewska M., Sikorska M.: Szpitale powstańczej Warszawy. Wyd. 1. Warszawa. RYTM 1991, s. 190, 193; Spis lekarzy dystryktu warszawskiego 1943, poz. 1245, ksero u autora. Księga pochowanych żołnierzy polskich poległych w II wojnie światowej. T. 2. Pruszków. Ajaks 1994, s. 413.

III // Materiały dot. rodziny relatora

- Kwestionariusz dla pierwszego ogłoszenia zawodów lekarskich
Mariana Łączyńskiego, Warszawa 1940r., k. 8 s. 1-4

Fragebogen zur erstmaligen Meldung der Heilberufe.

Kwestionariusz dla pierwszego zgłoszenia zawodów leczniczych.

Im Sinne dieser Meldung sind: Ärzte, Apotheker, Zahnärzte, Dentisten mit Berechtigung die selbständige Ausübung der folgenden Berufe zu übernehmen: Lekarze, apotekarzy, dentyistów, uprawnionych techników dentyistycznych, nieuprawnionych techników dentyistycznych, Zahntechniker ohne Berechtigung die selbständige Praxis auszuüben, Feldschere, Hebammen, położnych, pielęgniarzy, pielęgniarki, masażystów, masażystki, pomocników ambulatoryjnych, laborantki, dezynfektorów. Krankenpfleger, Krankenpflegerinnen, Krankenschwestern, Masseur und Masseusen, Sprechstundenhilfen, Laboren, Desinfektoren.

Die Fragebogen müssen gewissenhaft und sorgfältig ausgefüllt und deutlich geschrieben werden. Vor der Ausfüllung des Fragebogens sind die Fragen zu lesen.

Landesgesundheitskammer des Distrikts: Warszawskiego
Zdrowia Dystryktu: Warszawskiego

Bezirkshauptmannschaft: Warszawa-Południe
Landesgesundheitskammer: Warszawa-Południe

Landesgesundheitskammer: Warszawa-Południe
Landesgesundheitskammer: Warszawa-Południe

Nachname des Heilberufes:
Nazwa zawodu leczniczego:

Muttername (bei Frauen auch Geburtsname): Zarzyński
Matko (u kobiet zamężnych, nazwisko panięskie): Zarzyński

Vorname (Rufnamen unterstreichen): Marian
Imię (główne imię podkreślić): Marian

Heimlicher Wohnort und Wohnung: Warszawa, Kaliska 17m.21
Miejsce zamieszkania (ul. nr domu i mieszk.): Warszawa, Kaliska 17m.21

Praxisstelle bezw. Arbeitsstätte:
Miejsce wykonywania zawodu:

bei selbständigen Heilberufen Praxisstelle:
przy zawodach samodzielnych miejsce wykonyw. praktyki: Ambulatorjum P. Ozerw. Krzyża, ul. Piusa II 29

bei angestellten Heilberufen Arbeitsstätte (Arbeitgeber, Krankenhaus, Klinik usw.):
przy zawodach niesamodzielnych miejsce pracy (pracodawca, szpital i t. p.):

Landesmatanschrift: Warszawa
Miejsce przynależności:

Tage, Monat und Jahr der Geburt: 10. grudnia 1869 r. (starego stylu 27 listopada 1869)
Dzień, miesiąc i rok urodzenia:

Geburtsort: W. Szepinki /Rosja/ Kreis: Mohylów Podolski
Miejsce urodzenia: Powiat:

Sind Sie ledig, verh., verwitwet, geschieden? żonaty
Czy jest pan wolny, żonaty, owdowiały, ewentualnie rozwiedziony):

vor Ehesfrau a) Mädchennamen: Poślawska b) Geburtsdatum: 1875
przed żoną a) Nazwisko panięskie: b) data urodzenia:

Namen und Geburtsjahr der Kinder (die Verstorbenen in Klammern):
Imię i wiek dzieci (zmarłe wymienić w nawiasie):
1899r. córka 2. 1901r. córka 3. 1908r. córka

Religiöses Bekenntnis: Rzymsko-Katolickie
Wyznanie religijne:

Nationalität am 1. 9. 1939: poliska
Przynależność państwowa w dniu 1. 9. 1939:

III/1/2

11. a) des Angefragten: Name Vorname Konf. Volkstum
 Zgłaszającego się: Nazwisko Imię Wyznanie Narodowość

Vatersvater: Łążyński Wiktor Rzymско-kat. Polska
 Ojciec ojca

Vatersmutter: Rudlicka Emilja Rzymско-kat. Polska
 Matka ojca

Muttersvater: Tokarzewski Wilhelm Rzymско-kat. Polska
 Ojciec matki

Muttersmutter: Rytarowska Brygida Rzymско-kat. Polska
 Matka matki

b) seiner Ehefrau: Name Vorname Konf. Volkstum
 Jego żony: Nazwisko Imię Wyznanie Narodowość

Vatersvater: Popławski Piotr Rzymско-kat. Polska
 Ojciec ojca

Vatersmutter: Krzyżanowska Antonina Rzymско-kat. Polska
 Matka ojca

Muttersvater: Leszczyński Klemans Rzymско-kat. Polska
 Ojciec matki

Muttersmutter: Kozłowska Zofja Rzymско-kat. Polska
 Matka matki

12. Wann (Tag, Monat, Jahr) und wo haben Sie Ihre Prüfung abgelegt?
 Kiedy (dzień, miesiąc, rok) i gdzie złożył Pan swoje egzaminy? egz. n. egz. lekarskie w 1893r. w Kijow

13. Genaues Datum der Berechtigungserteilung:
 Dokładna data otrzymania uprawnienia dla wykonywania zawodu egz. na stopień dra medycyny 1897r. w Peters
21.II.1894r. / po otrzymaniu dypl. lekarski

14. Ort der Berechtigungserteilung:
 Miejscowość, gdzie otrzymał Pan to uprawnienie: Kijow - Rosja

15. Falls Berechtigung im Ausland erworben: Haben Sie die Genehmigung zur Ausübung Ihres Heilberufes inner-
 Jeżeli uprawnienie do wykonywania zawodu otrzymano zagranicą: Czy ma Pan zezwolenie na wykonywanie zawodu w Polsce?
 halb Polens? tak / dyplom rosyjski, otrzymany przed 1918 rokiem /

Datum _____ und Aktenzeichen des Ministeriums: _____
 Data: _____ i znak aktu Ministerstwa: _____

16. Wann und an welcher Ausbildungsanstalt haben Sie Ihren Heilberuf erlernt? w Klinice Uniw. Kijow
 Kiedy i w jakim zakładzie kształcił się Pan w swym zawodzie: 1900-1910r. w Akad. Wojenno-medycznej w Petersburg

17. Sind Sie früher im Dienst des Staates, der Länder und Gemeinden, der Wehrmacht oder in Ihren Berufs-
 Czy był Pan przedtem w służbie państwowej, samorządowej, wojskowej, w jakich organizacjach zawodowych był Pan czynnym, lub czy pracował Pan urzędow-
 organisationen hauptamtlich tätig gewesen? w Rosji w służbie państwowej i samorządowej,
 w swoich zawodowych organizacjach? w Polsce - w wojskowej i samorządowej, w Izbie Lek. jako rad
 In welcher Eigenschaft? i sędzia.
 W jakim charakterze: _____

18. Haben Sie eine besondere Prüfung abgelegt?
 Czy ma Pan specjalny egzamin? _____

19. Üben Sie Ihren Heilberuf aus?
 Czy wykonuje Pan swój zawód leczniczy? tak

20. Ist Ihnen die Ausübung Ihres Heilberufes verboten?
 Czy zostało Panu odebrane prawo wykonywania zawodu? Nie

21. Haben Sie auf die Ausübung Ihres Heilberufes verzichtet?
 Czy zrezygnował Pan z prawa wykonywania swego zawodu? Nie

(Ein Verzicht ist der Gesundheitskammer Krakau schriftlich anzuzeigen).
 (Rezygnację należy wnieść pisemnie do Gesundheitskammer w Krakowie).

22. Haben Sie am Weltkriege 1914—1918 teilgenommen?
 Czy brał Pan udział w wojnie światowej 1914-1918? Tak

In der Wehrmacht welchen Staates? Damaliger Dientsgrad? Starszy Ordynator
 W jakiej armii? Rasyjskiej Österreichischer Wehrmacht? Szpit. Wojskowego

23. a) Haben Sie der polnischen Wehrmacht angehört?
 Czy należał Pan do armii polskiej? tak

b) Letzter Dienstgrad in derselben?
Ostatni stopień wojskowy w tejże?

Major-lekarz

III/13

24. Sind Sie Kriegsbeschädigter?

w rosyjskiej służbie wojsk.-tak

Czy jest Pan inwalidą wojennym?

Höhe der Erwerbsminderung in %:

Wysokość strat zarobkowych w %

Beziehen Sie eine Rente oder Pension?

Czy pobiera Pan rentę albo emeryturę?

Nie

25. Besitzen Sie Anerkennung für ein Sonderfach?

Chirurg (w Rosji)

Czy przyznano Panu tytuł specjalisty?

Welches Fach?

Chirurg

Seit wann?

1908 r.

Jaka specjalność?

Od kiedy?

26. Wann haben Sie sich zur Ausübung Ihres Heilberufes niedergelassen?

Kiedy się Pan osiedlił celem wykonywania swego zawodu?

w Warszawie 1 lipca 1920r.

Besitzen Sie eine Heilanstalt?

nie

wo?

Czy posiada Pan zakład leczniczy?

gdzie

Wer ist Eigentümer der Anstalt?

Kto jest właścicielem zakładu?

27. Sind Sie nebenamtlich tätig?

Czy zajmuje Pan jeszcze inne stanowisko?

In welcher Eigenschaft?

Pracuje w Ambulatorjum w Czernobrogo Krzyża

28. Sind Sie bei einer Sozialversicherungsanstalt angestellt?

Czy jest Pan zatrudniony w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych?

Nie

Bei welcher?

W jakim?

29. Sind Sie bei einer Knappschaft angestellt?

Czy Pan jest zatrudniony w Spółce Brackiej?

Nie

30. Sind Sie als Beamter angestellt?

Czy jest Pan zatrudniony jako urzędnik?

Nie

Bei welcher Behörde?

W jakim urzędzie?

Dienstbezeichnung:

Stoień służbowy?

Üben Sie neben der Beamtentätigkeit noch privat Ihren Heilberuf aus?

Czy obok czynności urzędowych wykonuje Pan swój zawód prywatnie?

Üben Sie Lehrtätigkeit aus? obecnie nie-byłem Welcher Art?

Czy uprawia Pan działalność nauczycielską? współpracownikiem pism nauk. lekarskich

31. Sind Sie hauptamtlich angestellt?

Czy posiada Pan stanowisko urzędowe?

Nie

In der Industrie?

W przemyśle?

oder in welcher Eigenschaft?

Albo w jakim charakterze?

32. Wenn Sie Ihren Heilberuf nicht ausüben, welche andere Tätigkeit üben Sie aus?

Jeżeli nie wykonuje Pan swego zawodu, czym się zajmuje?

Dr. Marjan Łążyński

Stempel
pieczęć

des Heilberufers.
należącego do zawodu leczniczego.

Unterschrift
podpis

Dr. Marjan Łążyński

Ort Warszawa den 10/IX 1940

III 1/4

l.dz. 1754/WSK-412/07

T. 3528 INSK

AK

ŁACZYŃSKA Wanda
ps. "Wda Boda"

v. Nazwiskowe karty informacyjne

i

V14

AK
W-we

KARZYŃSKA Wanda

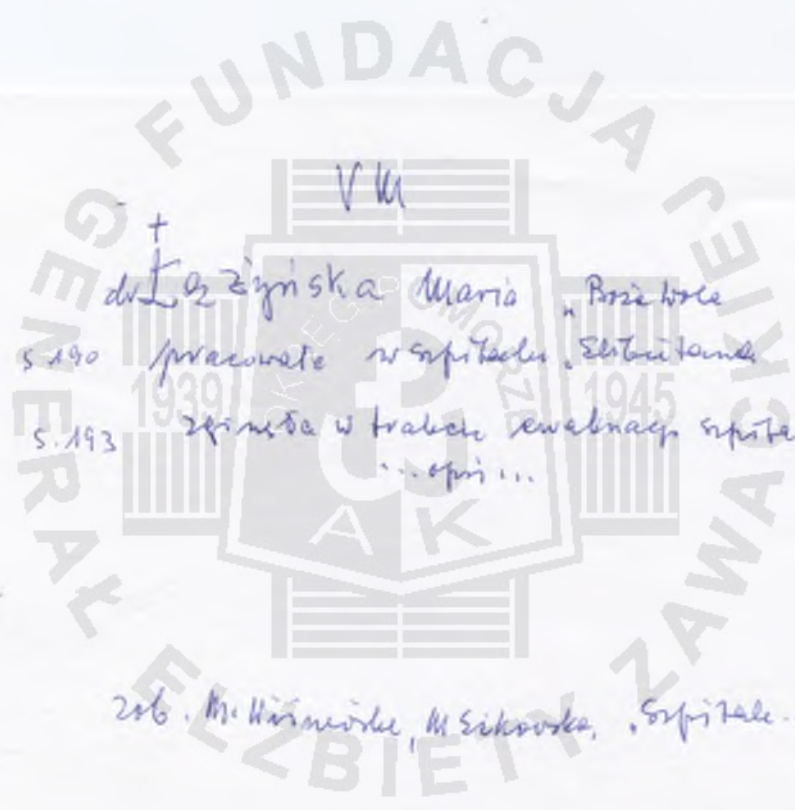
lekarke, córka dr med. Mariusza Karzyń-
skiego, chirurgi, pTK w st. spocz.
mieszkała przy ul. Kelińskiej 17, razem z
ojcem zaangażowana w konspirację;
polepła 29 VIII 1944 r. na Mokotowie w
szpitalu sióstr Elżbietanek

Zob. Wrąmieszewski J. K. "Ochota 1938-1945",
W-we 1976, s. 453

D. Kw. V 04

1 b. 1 b. FAPAKI

1	Nazwisko	braku informacji Łarżyniska	Mi. Karty 283
2	Imię	Slana	
3	Data ur./proemko	-	
4	Stopień woph./tytuł	Kpt / lekarz	
5	Organizacja		
6	Przychodnia/org./jedn.	ARC Okręg Warszawa	
7	Funkcja	lekarz	
8	M. Krzyża	12802	
9	Łródło	uchodźstwo	

PK
Lwa

VW

+
 s. 190 ¹⁹³⁹ ~~dział~~ ¹⁹⁴⁵ Łazynska Maria "Pozie wale" ¹⁹⁴⁵ "Pozie wale"
 s. 193 ¹⁹³⁹ ~~prace~~ ¹⁹⁴⁵ w szpitalu "Pozie wale"
 s. 193 ¹⁹³⁹ ~~zginęła~~ ¹⁹⁴⁵ w trakcie rewolucyj. szpitalu 28 VIII ?
 ...opis ...

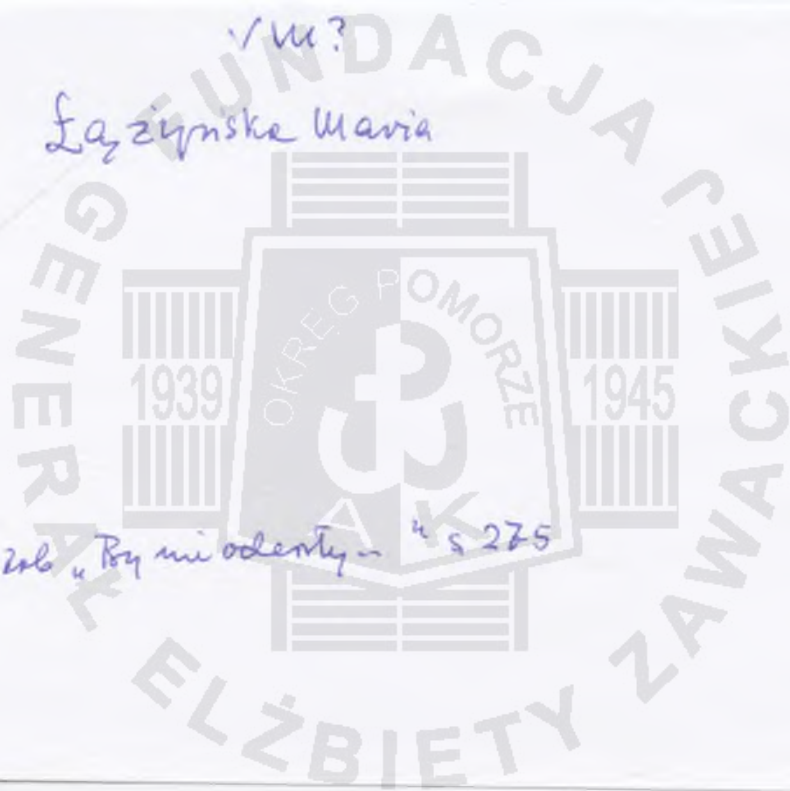
Zob. M. Wierneńska, M. Sikorska, "Szpitale..." s. 190, 193

VU?

PK

Łazdynska Maria

zob. "Boj mi odenty" - "s 275

i

UM

AK
W-we

KAZIMSKA Wende

- A. Kozimiskie porozumie sie w
sprawie biogu. Kozimiskiej 2
B. Umbowek

Zob. koresp. E2 z A. Kozimiską, tel. 227x04
| w. 727/04 | B143/

Sk. 5 04

+ VM

nr
hwe

Łączyńska Maria

dr med Ordynator Szpitala Elżbietanki
pediatra na posterunku

Poruchem z dnia 2 X 1944 odzn. Kn. Sr. VM

zob. też liście Zawskiego por. 634

92 I 02

i

UM

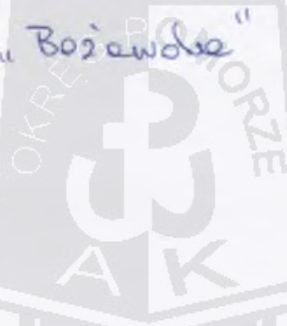
AK
W-wa

KAZIŃSKA Wanda

ps. "Bożenka"

1939

1945

FUNDACJA ENERGETYKI ZAWACKIEJ

Zob. Urbarek, "Pieczęcie i symboliki",
W-wa 1986, s. 411

D.Kw. IX 2001.

1944

Łączyńskie Marie
lekarz powiatowy, chirurg

246 S. Podlewski..., "Wolność..." s. 344

PK
424

i

UM

AK
N-we

KAZIŃSKA Wanda

ps. "Babcie Wola" l wp

- w "Babcie", dn med.

odzm. posm. rozk. 512 / BP 22 X 44

Zob. SPP - poszukiwanie G. Kuczyńska IX 2001

1 zel. do p. 226/2001 koresp. E.2

p. Kw. X 2001.

PK
Post

VIII
Łączyńska Maria?

o Ma Morkowa w złośliwym Epitelu Esbirtańsk do
personelu zaplanowana konspiracja uśmier-
dza Maria Łączyńska i do Romaniuk
poległa w cieniu działań

zob. Był mi odcinty p. 275

i

UM 6308

AK
W-wa

KĄSIŃSKA Maria

- lekarka, zginęła 29 VIII 1944 r.
szpitalu sióstr Elżbietek
(14 sierpnia)

Tamto było dzień wyjątkowy!
moim zadaniem było przygotowanie
do napisania testamentu

Zob. A. Borkiewicz, "Powstanie Warszawskie",
W-wa 1964, s. 354

D. Kr. VIII 2001.

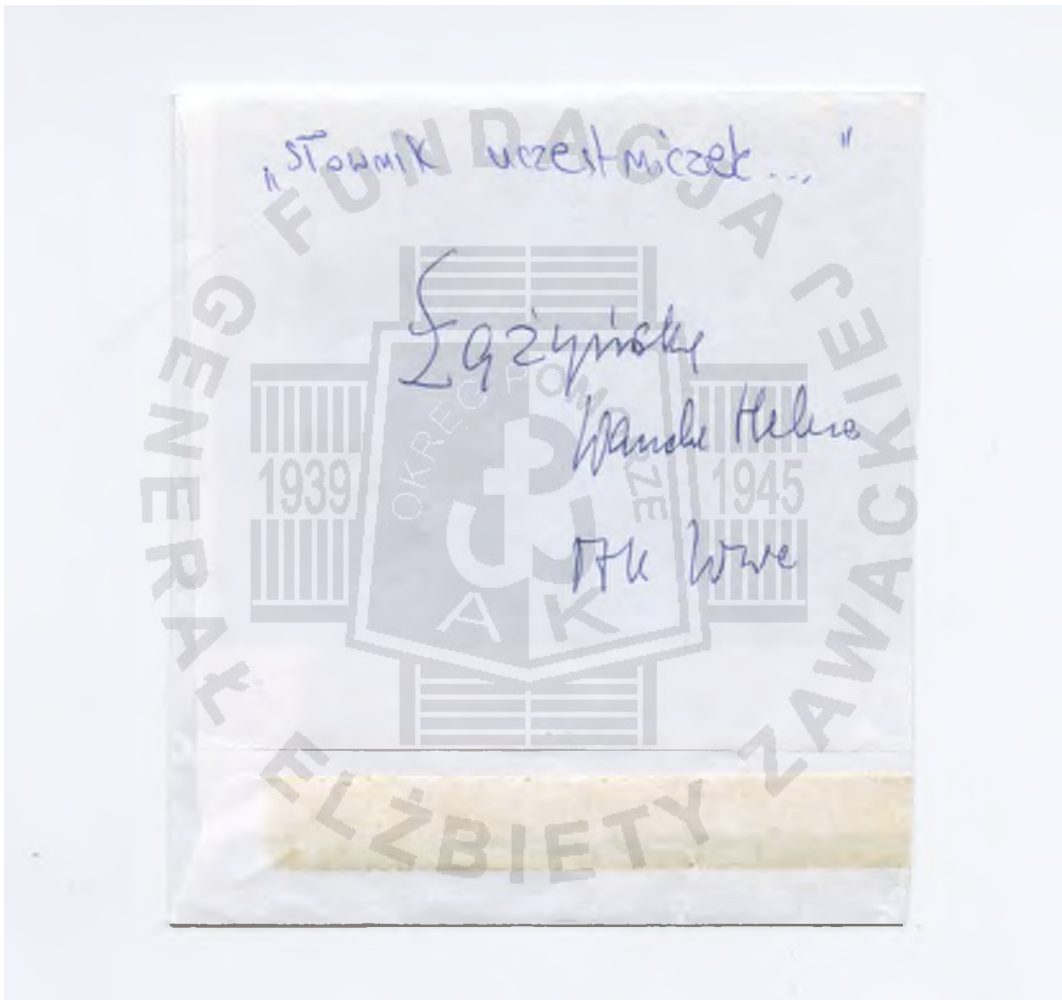
FUNDAČJA

par. 634 s. 118

Jazyńska Maria dr med. Ordynator
Szpitala Elżbietanek. Poległa na powie-
żeniu. Rokoni z dn. 2. X. 1944
odmowa kupu srebra O. VM

zob. Jędrzyńska XI 01

ELŻBIETY

ŁĄŻYŃSKA WANDA HELENA, „Boża Wola”
(5 IV 1908–29 VIII 1944), ur. w Kijowie, c. Mariana, dr. med., i Heleny z Popławskich, od 1920 zam. w Warszawie; w 1927 ukończyła gimn. A. Gepnerówny, w 1933 Wydz. Lekarski Uniw. Warszawskiego, specjalizując się w chirurgii dziecięcej, od 1937 była asystentką na Oddz. Chirurgii Ortopedycznej Kliniki Pediatrycznej Uniw. Warszawskiego oraz kierowała Chirurgiczną Dziecięcą Poradnią Przeciwgruźliczą, od 1939 objęła kierownictwo Oddz. Chirurgii Dziecięcej; podczas okupacji czynna w tajnym nauczaniu, prowadziła ćwiczenia ze studentami Wydz. Lekarskiego tajnego Uniw. Warszawskiego, w konsp. podporządkowana szefostwu służby zdrowia Obwodu AK Mokotów; od pierwszego dnia Powstania Warszawskiego pełniła służbę w szpitalu powst. zorganizowanym w gmachu ss. elżbietanek przy ul. S. Goszczyńskiego, poległa w bombardowanym budynku podczas przenoszenia rannych z sal do schronu w piwnicach; odzn. pośm. Orderem Virtuti Militari; kpt.; jej imię nosi dziecięca biblioteka w Klinice Pediatrycznej Akademii Medycznej przy ul. Litewskiej 16 w Warszawie; w Krakowie zginęła jej siostra Janina Łążyńska-Rakowska (zob.).

19, Mokotów; 112, poz. 634; 129, fot.; 236, s. 659; 247, s. 348; 253, s. 275; 391, s. 153; 397, s. 286, 287; 530, s. 347, 385; 535, s. 244, 287; 569, s. 435, 453; 651; 657, s. 151, 152; 974, s. 139–141; 1142; 1143; 1395, s. 223, poz. 3; 1460.

KAZIŃSKA

2
+

6308
B Palak

1. N

Lazynska Lazynska Lazynska

2. I., ps.

Wanda Helma Mylnie Marii Boie Vole

3. ur.

5 IV 1908 2m 29 VIII 1944

4. st.

kpt. FK lek

5. Org.

AK

6. przydz.

okr. W-wa okr. Mokotów 1945

7. funkcje

lek. lek. lek. lek.

Wrbanek, Gellertowa, Rodminska

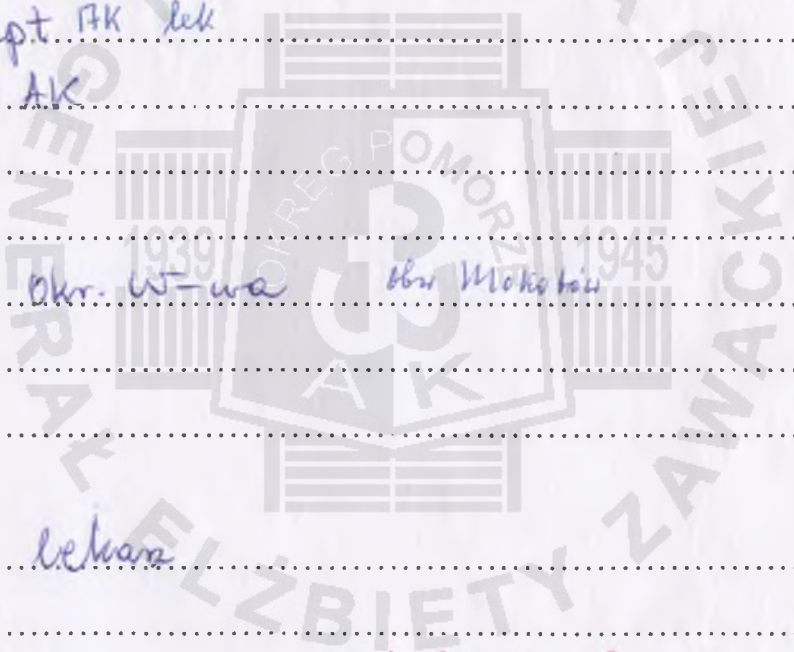
SPP 8. nr

12802 w karty 283

9. źr.

uchodźstwo, Nawał s. 519, 723.

zuz...
...
...

1 Herold, Leżyńska Maria, Kpt. lekarz, 12802, 5, AMOK Warszawa, ps. Maria, 3.579, 123.

2
3 B Polak, Wętki Zdzisław, Sp. dr. med. Leżyńska Maria; ... , Okr. WZA, 2036, 23.6.6

4
5

6
7 By mi odesłać

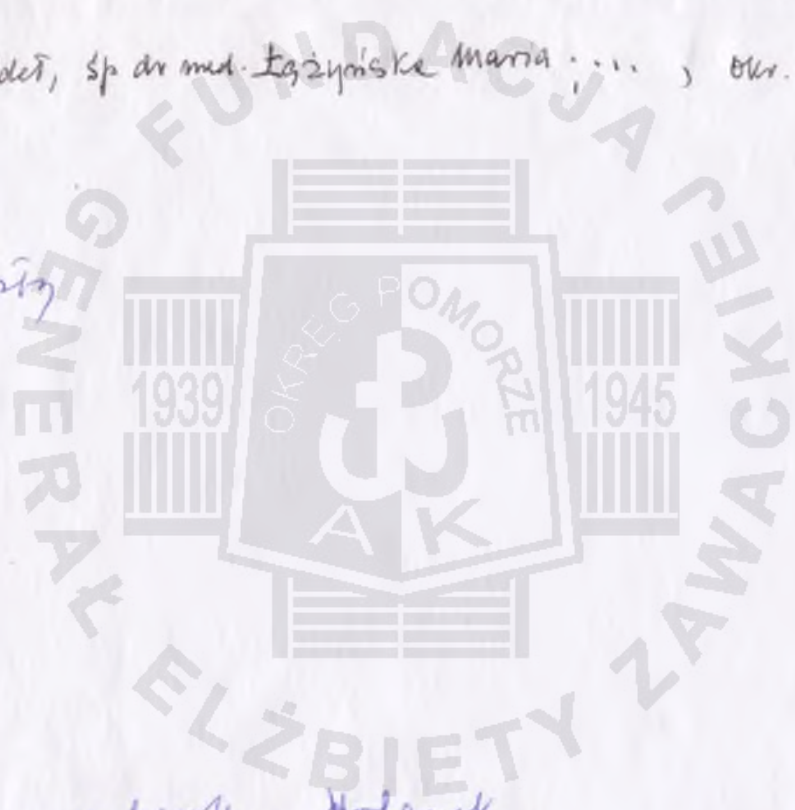
8
9
10

11 Wrbanek

12
13
14

15
16
17

18
19
20 Rozmieszka - Kubaska, Wrbanek

KAZIŃSKA Wanda

